

Plan finansowy

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

na rok 2021

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3,5

01-748 Warszawa

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	4
1.1 Działania ZUS w związku z sytuacją kryzysową spowodowaną epidemią COVID-19	7
2. Przewidywane wykonanie planu na rok 2020	8
2.1. Przychody	8
2.2. Koszty działalności bieżącej	9
2.3 Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	10
2.4. Zobowiązania i środki finansowe	10
3. Plan finansowy ZUS na rok 2021	10
3.1. Założenia	10
3.2. Przychody	11
3.2.1. Odpis z FUS	12
3.2.2. Odpis z FEP	13
3.2.3. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS	13
3.2.4. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty	14
3.2.5. Przychody finansowe	15
3.2.6. Pozostałe przychody	16
3.3. Koszty działalności bieżącej	16
3.3.1. Amortyzacja	17
3.3.2. Materiały i energia	18
3.3.3. Usługi obce	18
3.3.4. Podatki i opłaty	21
3.3.5. Wynagrodzenia	22
3.3.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	23
3.3.7. Pozostałe koszty rodzajowe	24
3.3.8. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	25
3.4. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	25

1. Informacje ogólne o działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Zakład, ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, wykonującą zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych na podstawie:

- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (*Dz. U. z 2020 r. poz. 266, 321, 568, 695, 875 i 1291*) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- statutu Zakładu nadanego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 stycznia 2011 r. (*Dz. U. z 2011 r. Nr 18, poz. 93*),
- regulaminu organizacyjnego Zakładu wprowadzonego zarządzeniem Prezesa Zakładu.

Nadzór nad działalnością Zakładu sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zakład posiada własne organy zarządzające i nadzorujące, którymi są:

- Prezes ZUS,
- Zarząd, któremu przewodniczy Prezes ZUS,
- Rada Nadzorcza ZUS.

Strukturę organizacyjną ZUS tworzą: Centrala oraz terenowe jednostki organizacyjne tj.: 33 komórki organizacyjne w Centrali oraz 43 oddziały, a także podległe im 209 inspektoratów i 70 biur terenowych.

Zadania terenowych jednostek organizacyjnych ZUS związane są przede wszystkim z bezpośrednią obsługą klientów w sprawach ubezpieczeń społecznych. W niektórych oddziałach Zakładu wyznaczonych odrębnymi zarządzeniami Prezesa, wykonywane są zadania wynikające z regionalizacji lub centralizacji wybranych usług wspólnych.

Podstawowym celem działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest wykonywanie zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jednakże zakres zadań realizowanych przez ZUS wynikający z odpowiednich aktów prawnych, dalece wykracza poza obszar, który został określony ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepisy dotyczące zadań i trybu pracy ZUS znajdują się również w licznych ustawach określających organizację i zadania innych instytucji obsługiwanych przez ZUS.

Zakład w ramach realizowanych zadań obsługuje rocznie ponad 26,5 mln klientów, w tym:

- około 7,8 mln świadczeniobiorców (w tym: 5,8 mln emerytów, 1,2 mln osób z rentą rodzinną, ponad 0,7 mln rencistów),
- 2,6 mln aktywnych kont płatników składek,
- około 16,1 mln ubezpieczonych.

Na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, Zakład:

- ustala uprawnienia i wypłaca świadczenia w zakresie:
 - emerytur,
 - rent z tytułu niezdolności do pracy,
 - rent rodzinnych,
 - rent socjalnych,
 - zasiłków chorobowych,
 - zasiłków macierzyńskich,
 - zasiłków opiekuńczych,

- zasiłków wyrównawczych,
 - świadczeń rehabilitacyjnych,
 - zasiłków pogrzebowych,
 - rodzicielskich świadczeń uzupełniających,
 - świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
 - dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów (tzw. „trzynasta emerytura”)¹,
 - świadczenia postojowego²,
 - dodatku solidarnościowego³,
 - bonu turystycznego⁴,
- przeprowadza badania lekarskie i wydaje orzeczenia potrzebne, aby ustalić uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń wypłacanych przez ZUS oraz do celów pozaubezpieczeniowych, kontroluje prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
 - upoważnia lekarzy do wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy oraz cofa te upoważnienia, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości,
 - realizuje zadania z zakresu prewencji rentowej, w tym rehabilitacji leczniczej oraz prewencji wypadkowej,
 - ustala obowiązek ubezpieczeń społecznych, wymierza i pobiera składki na te ubezpieczenia,
 - pobiera i rozlicza składkę na ubezpieczenie zdrowotne i przekazuje ją do Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ),
 - pobiera składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP),
 - pobiera i rozlicza składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP),
 - pobiera składkę na Fundusz Pracy (FP) oraz Fundusz Solidarnościowy⁵ (FS) i przekazuje do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
 - prowadzi rozliczenia na kontach płatników składek i zapisuje składki na indywidualnych kontach ubezpieczonych,
 - kontroluje, czy płatnicy składek opłacają obowiązkowe składki i czy właściwie wykonują zadania, które nakłada na nich ustawa (takie jak wypłata różnego rodzaju zasiłków) oraz dochodzi należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne,
 - prowadzi indywidualne konta ubezpieczonych wraz z subkontami oraz Centralny Rejestr Ubezpieczonych,
 - prowadzi system ewidencji płatników składek oraz Centralny Rejestr Płatników Składek,

¹ Ustawa z 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz.U. z 2020, poz. 321)

² Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020, poz. 374, 567, 568, 695 z późn. zm.)

³ Ustawa z 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz.U. z 2020, poz. 1068)

⁴ Ustawa z 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Dz.U. z 2020, poz. 1262)

⁵ Ustawa o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018, poz. 2192, z późn. zm.)

- dysponuje środkami finansowymi Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) oraz środkami Funduszu Alimentacyjnego (FAL),
- w imieniu emerytów i rencistów przekazuje do urzędów skarbowych podatek dochodowy od osób fizycznych, a do NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- przyznaje oraz wypłaca świadczenia przedemerytalne,
- wypłaca świadczenia ustalone przez Rząd na okres kryzysu spowodowanego epidemią COVID-19 mające na celu wsparcie płatników, ubezpieczonych oraz polskich rodzin,
- popularyzuje wiedzę o ubezpieczeniach społecznych w Polsce; realizuje własne inicjatywy edukacyjne dla młodzieży szkolnej oraz projekty partnerskie dla studentów,
- współpracuje z organami administracji rządowej, z zagranicznymi instytucjami ubezpieczeniowymi oraz organizacjami międzynarodowymi,
- pełni funkcję instytucji właściwej i instytucji łącznikowej przy realizacji międzynarodowych umów i porozumień w dziedzinie ubezpieczeń społecznych oraz zajmuje się obsługą świadczeń, które są realizowane na podstawie tych umów i porozumień,
- pełni funkcję instytucji właściwej i instytucji łącznikowej w zakresie unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze, za który odpowiada (ubezpieczenie powszechne).

Środki na pokrycie kosztów realizacji zadań statutowych Zakładu ustalane są dwójako: (1) w postaci przyznawanych odpisów: z FUS i FEP oraz (2) przychodów naliczanych wskaźnikowo (procentowo) z tytułu zadań zleconych Zakładowi do realizacji.

Z przychodów Zakładu pokrywane są w szczególności:

- koszty działalności bieżącej,
- wydatki na inwestycje, w tym utrzymanie i rozwój IT,
- wydatki na działalność szkoleniową i popularyzatorską w zakresie ubezpieczeń społecznych,
- koszty obsługi świadczeń finansowanych z FUS, a realizowanych przez KRUS,
- koszty wypłaty świadczeń.

Powyższy katalog nie wyczerpuje całego obszaru działania Zakładu, ale pokazuje skalę obciążenia i zróżnicowania zadań, które są dodatkowo zmienne w czasie. Ponadto, zazwyczaj krótkie terminy wdrożenia nakładanych ustawami nowych zadań, wymagają od Zakładu odpowiedniej organizacji pracy, w tym skutecznego zarządzania realizacją projektów informatycznych.

W 2020 r. nałożone zostały na Zakład dodatkowe zadania w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii spowodowanej wirusem COVID-19. W szczególności środki, które Zakład wypłaca z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, są przeznaczone na: (1) wypłaty dodatkowych zasiłków opiekuńczych oraz zasiłków chorobowych, (2) sfinansowanie ubytku składek wynikającego ze zwolnienia niektórych płatników z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, (3) sfinansowanie ubytku składek wynikającego z pogorszenia sytuacji makroekonomicznej, wynikający z epidemii COVID-19.

1.1 Działania ZUS w związku z sytuacją kryzysową spowodowaną epidemią COVID-19

Zakład realizuje w 2020 r. dodatkowe zadania wynikające z programów rządowych oraz zmian legislacyjnych, w tym pakietu regulacji składających się na tzw. „Tarczę antykryzysową”⁶, które mają zapobiegać skutkom epidemii koronawirusa w Polsce i być dodatkowym wsparciem dla płatników i ubezpieczonych, m.in. (1) okresowe zwolnienie ze składek dla osób prowadzących działalność, firm zgłaszających do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób, spółdzielni socjalnych i duchownych, (2) świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne oraz prowadzących działalność gospodarczą, (3) ulgi w opłacaniu składek – odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek, (4) czasowe odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę dla należności za okres od stycznia 2020 r., (5) zawieszenie spłaty umowy o rozłożenie zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na 3 miesiące, (6) dodatek solidarnościowy dla osób, które straciły pracę na skutek kryzysu, (7) dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla osób opiekujących się dziećmi do lat 8, (8) świadczenia chorobowe dla osób objętych obowiązkową kwarantanną, (9) obsługę wypłat bonu turystycznego.

Od momentu wybuchu epidemii COVID-19, Zakład na bieżąco monitoruje sytuację ekonomiczną w kraju i działania podejmowane przez administrację publiczną oraz przedsiębiorców. W efekcie wprowadzono nadzwyczajne zasady zarządzania budżetem Zakładu, adekwatnie do monitorowanej sytuacji. Wdrożono plan oszczędności w budżecie Zakładu polegający na:

- dokonaniu rewizji planu finansowego Zakładu i wprowadzeniu obostrzeń i ograniczeń dla wydatkowania środków finansowych bieżących i inwestycyjnych w 2020 r. oraz zmniejszeniu budżetów oddziałów w zakresie szeregu pozycji,
- zabezpieczeniu środków na zapewnienie ciągłości działania instytucji w warunkach obostrzeń, w tym stworzeniu odpowiednich warunków pracy i obsługi klientów Zakładu poprzez zabezpieczenie pracowników i klientów w środki ochronne przed skutkami COVID-19,
- dostosowaniu systemów informatycznych ZUS do realizacji przez Zakład nowych zadań wynikających ze zmian legislacyjnych.

W wyniku wprowadzonych ograniczeń oraz zablokowania wydatków, wyodrębniono potencjalne oszczędności, które sukcesywnie są angażowane na finansowanie zadań nie przewidzianych na etapie opracowania projektu planu finansowego Zakładu w ubiegłym roku. Dzięki temu Zakład był w stanie sfinansować zadania związane z COVID-19 w ramach zatwierdzonego na 2020 r. planu finansowego, bez konieczności podniesienia limitu kosztów bieżących oraz wydatków inwestycyjnych.

⁶ (i) Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych [Dz. U. z 2020 r. poz. 374, 567, 568, 695], (ii) Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. z 2020 poz. 568]; (iii) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 [Dz.U. z 2020 poz. 695]; (iv) Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 [Dz.U. z 2020 r. poz. 875]; (v) Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 [Dz.U. z 2020 poz. 1086].

Na 2021 r. wprowadzone zostały zasady ostrożnego planowania jako kontynuacja polityki zainicjowanej w 2020 r. W konsekwencji w projekcie planu finansowego Zakładu na 2021 r. założony został spadek kosztów r/r na niektórych pozycjach planu.

Zakład przewiduje poniesienie w 2020 r. kosztów i wydatków inwestycyjnych związanych z COVID-19 w kwocie łącznej 165.081 tys. zł, z czego:

- środki ochronne – 29.846 tys. zł,
- usługi obce i pozostałe koszty – 35.748 tys. zł,
- wydatki inwestycyjne w obszarze IT – 99.486 tys. zł.

Na 2021 r. Zakład planuje ponieść koszty i wydatki związane z COVID-19 w łącznej kwocie 93.887 tys. zł, w tym:

- środki ochronne – 36.995 tys. zł,
- usługi obce i pozostałe koszty – 17.986 tys. zł,
- wydatki inwestycyjne w obszarze IT – 38.906 tys. zł.

2. Przewidywane wykonanie planu na rok 2020

2.1. Przychody

W przewidywanym wykonaniu planu br. oszacowano, że przychody Zakładu (łącznie z odpisem z FUS na działalność ZUS w kwocie 3.865.499 tys. zł oraz odpisem z FEP w kwocie 3.512 tys. zł, tj. w kwotach wynikających z ustawy budżetowej na 2020 rok) wyniosą **4.795.748 tys. zł** i będą wyższe od planu br. o 65.415 tys. zł, (tj. o 1,4%), przy czym:

- **przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS** (tj. składek na otwarte fundusze emerytalne, FP, FGŚP i FS oraz na ubezpieczenie zdrowotne) szacuje się na kwotę łączną 252.226 tys. zł, tj. wyższą od planu o 3.756 tys. zł (tj. o 1,5%),
- **przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty** (tj. rent socjalnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, świadczeń na rzecz kombatantów, świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS, od komorników za udzielanie informacji, rodzicielskich świadczeń uzupełniających i obsługi FAL w likwidacji, świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów, świadczenia postojowego, dodatku solidarnościowego oraz bonu turystycznego), przewiduje się na kwotę łączną 449.088 tys. zł, tj. wyższą od planu o 136.255 tys. zł (tj. o 43,6%). Wyższa prognoza wynika z wprowadzenia w 2020 r. nowych świadczeń w celu przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19,
- **przychody finansowe** przewiduje się na kwotę 18.767 tys. zł, tj. niższą od planu o 5.733 tys. zł (tj. o 23,4 %) – jako wynik spadku oprocentowania rachunków bankowych i lokat,
- **pozostałe przychody** (głównie uzyskiwane z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych oraz pozostałych przychodów operacyjnych, w tym za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych) przewiduje się w kwocie 206.656 tys. zł, tj. niższej od planu o 68.863 tys. zł (tj. o 25,0%). Niższa prognoza wynika ze spadku przychodów z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych – skutek kryzysu oraz rozwiązań Tarczy antykryzysowej.

2.2. Koszty działalności bieżącej

Oszacowano w przewidywanym wykonaniu planu br., że koszty działalności bieżącej Zakładu (z amortyzacją według stawek) wyniosą **5.214.904 tys. zł**, tj. będą niższe od planu o 246.724 tys. zł, a bez amortyzacji (naliczanej wg stawek) – **4.924.439 tys. zł**, tj. niższe od planu o 275.989 tys. zł (tj. o 5,3%). Niższa prognoza wykonania planu wynika m.in. z wprowadzonego planu oszczędności w budżecie Zakładu oraz skutków Tarczy antykryzysowej i dotyczy m.in.:

- **kosztów usług pocztowych i bankowych** – spadek prognozy dotyczy w szczególności: (1) kosztów przekazywania świadczeń gotówkowych za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A. w związku ze zwiększaniem wolumenu świadczeń przekazywanych na rachunki bankowe, (2) kosztów przekazywania korespondencji za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A. W wyniku zmian legislacyjnych wynikających z Tarczy antykryzysowej, ZUS zamieścił Informację o Stanie Konta Ubezpieczonego wyłącznie w formie elektronicznej na profilu PUE. Dodatkowo było możliwe połączenie wysyłki decyzji waloryzacyjnej z decyzją o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w jednej korespondencji. Pozwoliło to na oszczędności środków w wysokości 25,7 mln zł,
- **usług związanych z przetwarzaniem danych** – niższe przewidywane wykonanie planu wynika m.in. z rewizji budżetów oddziałów i Centrali i ograniczenia wydatków,
- **usług remontowych i konserwacyjnych** – wstrzymano część zadań remontowych i na podstawie uchwały⁷ Zarządu zmniejszono plan na działalność remontową ZUS na 2020 r. o 7 mln zł,
- **podatków i opłat** – programem rządowej pomocy przedsiębiorcom poprzez m.in. zwolnienie z obowiązku okresowego opłacania składek oraz udzielenie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu składek, wpłynął na znaczne obniżenie kosztów i opłat egzekucyjnych,
- **pozostałych wynagrodzeń** – spadek prognozy jest spowodowany: (1) wstrzymaniem badań przez lekarzy orzeczników w wyniku okresowego zamrożenia funkcjonowania Zakładu, (2) ograniczeniem prowadzenia szkoleń, a tym samym spadkiem liczby umów zlecenia dla wykładowców, (3) ograniczeniem działania sądów i liczby rozpraw sądowych w okresie obowiązywania ograniczeń rządowych spowodowanych wybuchem epidemii,
- **ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń** – niższa prognoza wynika z niepełnego wykonania kosztów składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy,
- **zwrotu kosztów przejazdu oraz kosztów podróży służbowych** – niższa prognoza wynika ze spadku liczby osób wzywanych na badania lekarskie i ograniczeń rządu w przemieszczaniu się obywateli w związku z wybuchem epidemii COVID-19,
- **kosztów szkoleń** – ograniczono koszty szkoleń oraz dofinansowania do studiów dla pracowników i na podstawie uchwały Zarządu⁸ plan działalności szkoleniowej ZUS na 2020 r. został zmniejszony o 14,7 mln zł.

⁷ Uchwała Nr 48 Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 maja 2020 r.

⁸ Uchwała Nr 49 Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 maja 2020 r.

Jednocześnie Zakład przewiduje wzrost przewidywanego wykonania planu w zakresie **kosztów amortyzacji** wynikający z wysokiego poziomu wykonania budżetu inwestycyjnego w 2019 r. i 2020 r. w wyniku sukcesywnego odtwarzania majątku oraz modyfikacji systemów i zakupu infrastruktury IT.

2.3 Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

W przewidywanym wykonaniu planu 2020 r. nakłady inwestycyjne zostały wyszacowane na kwotę **370.465 tys. zł**, tj. niższą od planu o 75.668 tys. zł (tj. o 17,0%). W wyniku przeprowadzonej rewizji budżetu oraz wprowadzenia obostrzeń i ograniczeń w zakresie wydatkowania środków na działalność inwestycyjną podjęto działania polegające na: (1) rezygnacji lub wstrzymaniu realizacji nierozpoczętych zadań inwestycyjnych, (2) przesunięciu realizacji zadań na lata następne, (3) oszacowaniu ewentualnych nadwyżek na podstawie zawartych umów. Działania te poskutkowały oszacowaniem potencjalnych oszczędności w planie finansowym ZUS na 2020 r. Środki te są wykorzystywane na sfinansowanie nieprzewidzianych zadań wynikających ze zmian legislacyjnych spowodowanych COVID-19, automatyzację i elektroniczną procesów oraz zakupy dodatkowej infrastruktury IT (m.in. do pracy zdalnej).

2.4. Zobowiązania i środki finansowe

Według oszacowanego przez Zakład przewidywanego wykonania br. zobowiązania na koniec roku ukształtują się na poziomie 676.181 tys. zł.

Środki finansowe jakimi będzie dysponował Zakład na koniec 2020 r. według prognozy ukształtują się na poziomie 1.330.000 tys. zł, z czego: (1) kwotę 1.000.000 tys. zł stanowiąc będą tzw. inne aktywa finansowe, tj. środki ulokowane w obligacjach i bonach skarbowych, (2) kwota 330.000 tys. zł to środki pieniężne na rachunkach bankowych i lokatach.

3. Plan finansowy ZUS na rok 2021

3.1. Założenia

Plan finansowy Zakładu na rok 2021 został przygotowany w formacie zgodnym z rozporządzeniem Ministra Finansów⁹, tzw. „notą budżetową”. Plan finansowy na 2021 rok został opracowany z uwzględnieniem:

- wskaźników makroekonomicznych przyjętych przez Radę Ministrów do opracowania materiałów do ustawy budżetowej na rok 2021,
- wytycznych Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2020 r. (znak: BP6.411.17.2020),
- wysokości odpisu z FUS na działalność ZUS w kwocie 3.865.499 tys. zł, tj. na poziomie 2020 r. oraz wysokości odpisu z FEP w kwocie 4.081 tys. zł,
- aktualnego stanu organizacyjnego Zakładu,

⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz.U. z 2019 r., poz. 183 i 911 oraz z 2020 r. poz. 259 i 1276)

- aktualnego stanu prawnego, z uwzględnieniem projektów przepisów aktów prawnych oczekujących na wejście w życie przyjętych przez Radę Ministrów,
- planowanej liczby świadczeniobiorców obsługiwanych przez jednostki organizacyjne ZUS,
- planowanej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2021 r. podwyższonej do kwoty 2.800 zł oraz planowanej wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę wykonywaną na podstawie umów cywilnoprawnych, tj. po podwyższeniu do kwoty 18,3 zł,
- wysokości środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych naliczonych zgodnie z podstawą wynikającą z pisma Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2020 r.,
- przyjętego założenia, na podstawie prognoz Komisji Europejskiej z maja 2020 r., że skutki epidemii COVID-19 będą silnie oddziaływać na sytuację gospodarczą Polski również w 2021 r. Mając na uwadze powyższe, plan finansowy ZUS na 2021 zabezpiecza finansowanie zadań: (1) priorytetowych wynikających z Tarczy antykrzysowej, (2) niezbędnych dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania Zakładu oraz (2) zapewniających środki ochrony dla klientów oraz pracowników Zakładu przed skutkami COVID-19.

Ponadto, w planie finansowym Zakładu na 2021 rok zostały uwzględnione, oszacowane przez ZUS na podstawie przewidywanego wykonania 2020 r.:

- środki finansowe na 01.01.2021 r. w kwocie 1.330.000 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 330.000 tys. zł,
- zapasy oraz należności na 01.01.2021 r. w łącznej kwocie 53.769 tys. zł oraz zobowiązania na 01.01.2021 r. w kwocie 676.181 tys. zł.

Po uwzględnieniu powyższych założeń na koniec roku 2021 r:

- środki finansowe ukształtują się na poziomie 56.136 tys. zł,
- zapasy oraz należności ukształtują się na poziomie 53.769 tys. zł, a zobowiązania na poziomie 676.181 tys. zł.

3.2. Przychody

Zakład w 2021 roku będzie uzyskiwał przychody z czterech podstawowych źródeł:

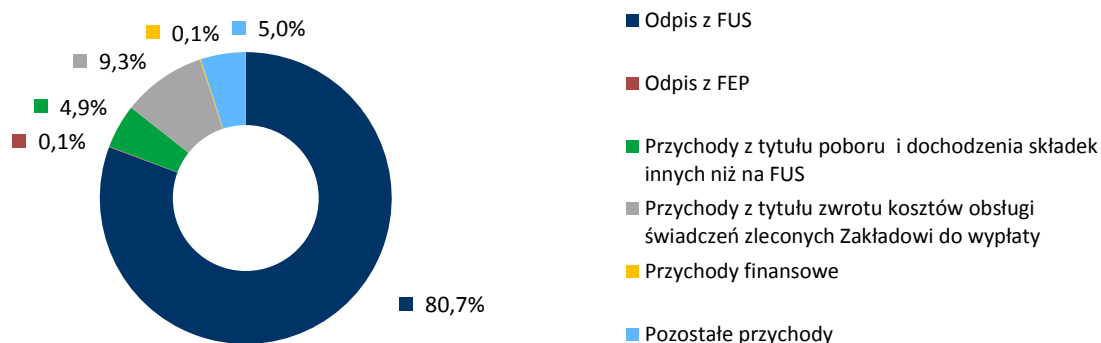
- odpisu z FUS,
- odpisu z FEP,
- przychodów z zadań zleconych Zakładowi do realizacji, głównie z tytułu: (1) poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS (tj. na OFE, FP, FGŚP, FS, ubezpieczenie zdrowotne) oraz (2) zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty (tj. rent socjalnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, świadczeń na rzecz kombatantów, świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów, tzw. „13-tki”, bonu turystycznego oraz za informacje udzielane komornikom),
- innych przychodów (pozostałych, operacyjnych i finansowych) uzyskiwane głównie z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, a także: za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych, ze sprzedaży pozostałych produktów i usług (np. nieruchomości, środków

trwałych, wydawnictw własnych i druków, wynajmu sal i bazy noclegowej w Centrach Szkoleń), jak również z tytułu oprocentowania środków na rachunkach bankowych.

Łączne przychody Zakładu na 2021 r. zostały określone na kwotę **4.791.441 tys. zł**, co oznacza spadek o 0,1% w stosunku do p.w. 2020. W stosunku do planu na 2020 r. przychody będą wyższe o 61.108 tys. zł (tj. o 1,3%).

Strukturę przychodów w 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Struktura przychodów ogółem w 2021 r.

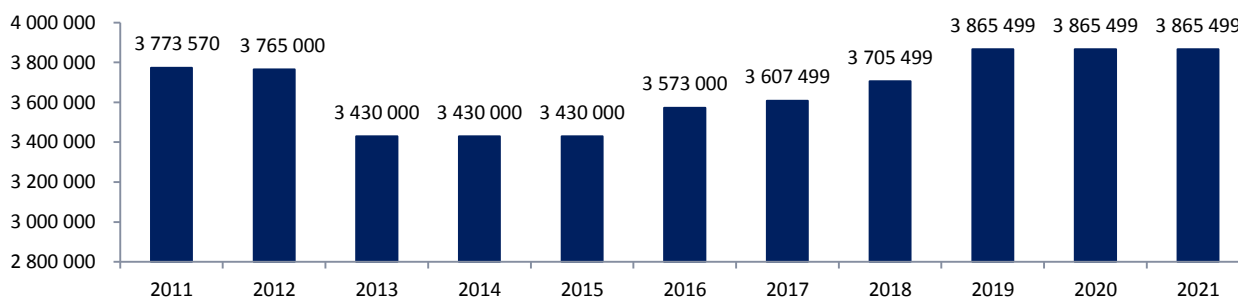

3.2.1. Odpis z FUS

Odpis z FUS jest dominującym źródłem przychodów Zakładu, jego wysokość co roku ustalana jest w ustawie budżetowej. Odpis z FUS na 2021 r. został zaplanowany w kwocie **3.865.499 tys. zł**, tj. na poziomie planu 2020 r., zgodnie z kwotą przyjętą przez Ministerstwo Finansów do projektu ustawy budżetowej na 2021 rok.

Wysokość odpisu z FUS w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

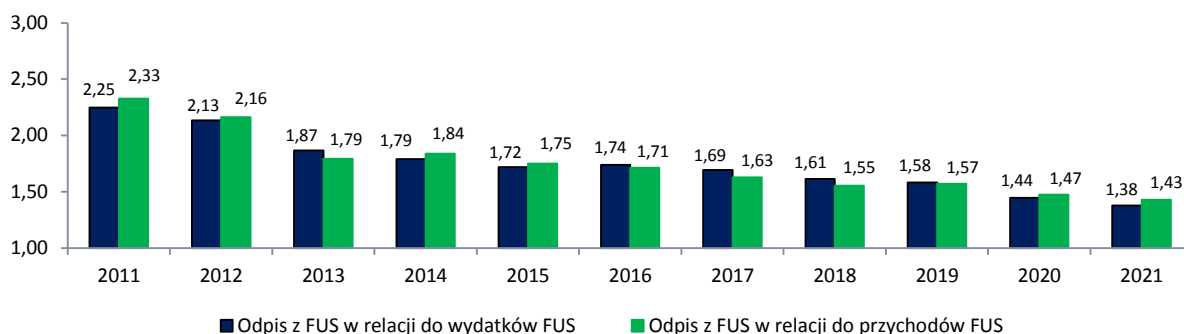
Wykres 2. Odpis z FUS w latach 2011-2021 (w tys. zł)

Odpis z FUS na działalność ZUS w 2021 r. w relacji do przychodów FUS zaplanowanych na 2021 r. wyniesie 1,43%, natomiast w relacji do wydatków FUS wyniesie 1,38%.

Kształtowanie się relacji odpisu z FUS do przychodów i wydatków FUS w perspektywie 10 lat (lata 2011-2021) przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Odpis z FUS w relacji do przychodów FUS i wydatków FUS w latach 2011-2021 w %.

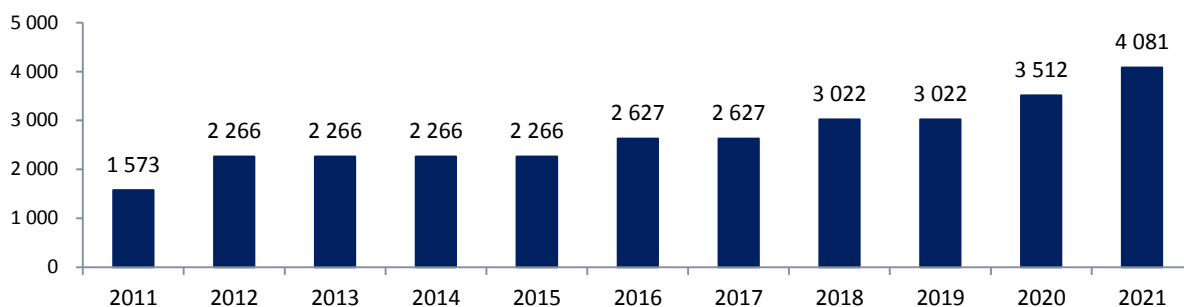

3.2.2. Odpis z FEP

Wysokość odpisu z FEP jest ustalana corocznie w ustawie budżetowej. Na 2021 r. wysokość odpisu z FEP została zaplanowana w kwocie **4.081 tys. zł**, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów zawartymi w piśmie z dnia 28 lipca 2020 r.

Wysokość odpisu z FEP w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Odpis z FEP w latach 2011-2021 (w tys. zł).

3.2.3. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS

Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS naliczone są jako odsetek od wielkości składek według określonego wskaźnika (zgodnie z właściwym ustawodawstwem lub zawartymi umowami i porozumieniami). Przychody te zostały oszacowane na 2021 r. na kwotę łączną **233.531 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 18.695 tys. zł (o 7,4%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 14.939 tys. zł (o 6,0%).

Główną przyczyną niższych przychodów w tej grupie, jest brak uzyskiwanych przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne, w związku z założonym na 1 stycznia 2021 r. terminem wejścia w życie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne.

W pozostałym zakresie wyszacowane zostały:

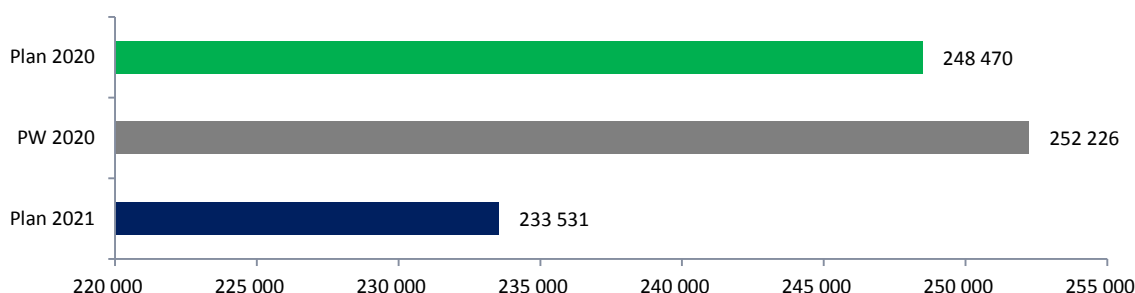
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FS i FGŚP w kwocie łącznej **65.503 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 644 tys. zł (o 1,0%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 8.492 tys. zł (o 11,5%),

- przychody uzyskiwane z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie **168.028 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 5.045 tys. zł (o 2,9%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 5.476 tys. zł (o 3,2%).

Niższe przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FS i FGŚP oraz z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenia zdrowotne wynikają z kryzysu gospodarczego wywołanego epidemią COVID-19 oraz wprowadzonymi rozwiązaniami wynikającymi z Tarczy antykryzysowej.

Wysokość przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS (w tys. zł).

3.2.4. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty

Przychody z tytułu zadań zleconych Zakładowi do realizacji uregulowane są przepisami ustalającymi wysokość prowizji (opłat) pobieranych przez ZUS. Wysokość tych prowizji waha się w przedziale od 0,2% do 2,5%. W planie finansowym na 2021 r. przychody te zostały oszacowane na kwotę łączną **443.863 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 5.225 tys. zł (o 1,2%) oraz wyższe od planu na 2020 r. o 131.030 tys. zł (o 41,9%). W ramach tych przychodów zostały wyszacowane:

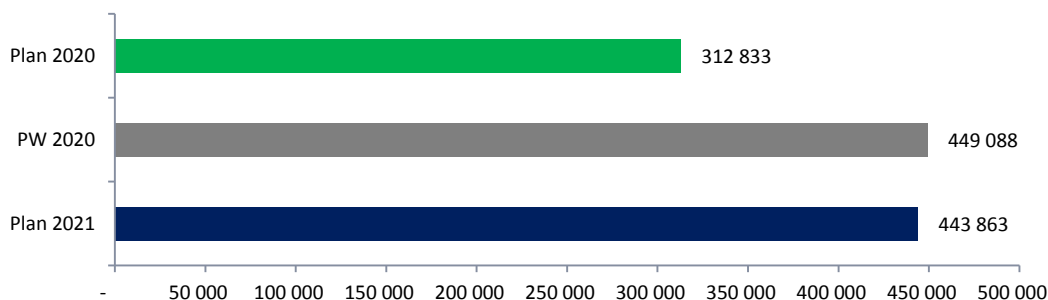
- przychody z tytułu obsługi **rent socjalnych** w kwocie **97.002 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 3.587 tys. zł (o 3,8%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 5.049 tys. zł (o 4,9%),
- przychody z tytułu obsługi **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w kwocie **12.674 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 224 tys. zł (o 1,8%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 2.102 tys. zł (o 14,2%),
- przychody z tytułu **obsługi świadczeń na rzecz kombatantów** oraz innych świadczeń w kwocie **26.916 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 476 tys. zł (o 1,8%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 2.867 tys. zł (o 9,6%),
- przychody z tytułu obsługi **świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS** w kwocie **18.851 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 1.042 tys. zł (o 5,9%) oraz wyższej od planu na 2020 r. o 1.599 tys. zł (o 9,3%),
- przychody z tytułu **obsługi pozostałych świadczeń** w kwocie **288.420 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 10.554 tys. zł (o 3,5%) oraz wyższej od planu na 2020 r. o 139.449 tys. zł (o 93,6%).

Na wysokość przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty mają wpływ przede wszystkim przychody z tytułu obsługi pozostałych świadczeń, których wzrost jest

związany z realizacją przez Zakład nowego zadania, tj. obsługi bonu turystycznego oraz kontynuacją realizacji zadania nałożonego na Zakład w 2019 r. w zakresie obsługi świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, a także zadania nałożonego na Zakład w 2020 r. w zakresie obsługi dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów.

Wysokość przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty (w tys. zł)

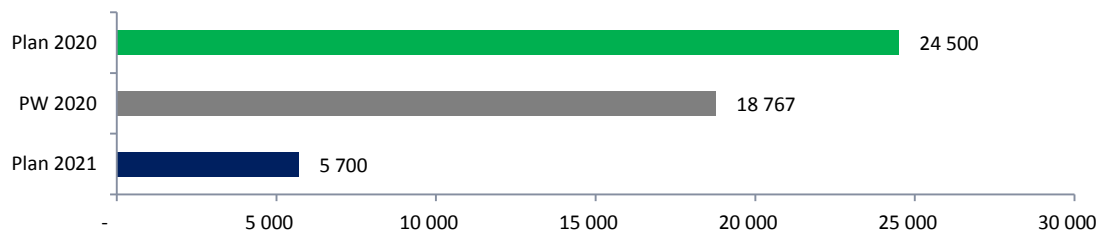
3.2.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe uzyskiwane głównie z odsetek od lokat zostały oszacowane na 2021 r. w kwocie **5.700 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 13.067 tys. zł (o 69,6%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 18.800 tys. zł (o 76,7%).

Niższe przychody finansowe w 2021 roku wynikają z obniżenia stóp procentowych od środków finansowych utrzymywanych przez Zakład na rachunkach bankowych i lokatach.

Wysokość przychodów finansowych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Przychody finansowe (w tys. zł).

3.2.6. Pozostałe przychody

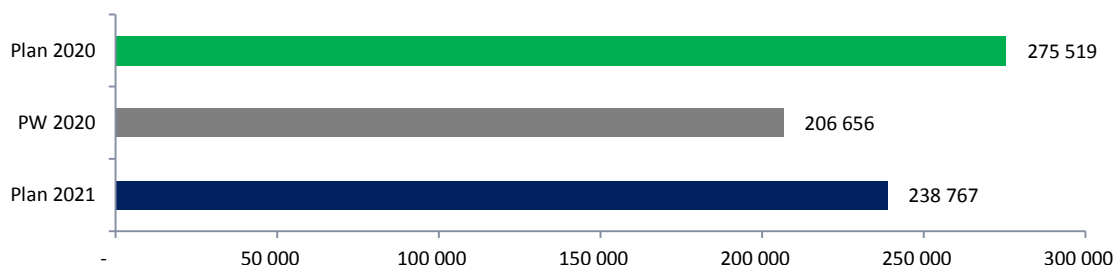
Pozostałe przychody Zakładu na 2021 r. zostały oszacowane na kwotę łączną **238.767 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 32.111 tys. zł (o 15,5%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 36.752 tys. zł (o 13,3%). W ramach tych przychodów zostały wyszacowane:

- przychody uzyskiwane **z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych** w kwocie **160.000 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 28.043 tys. zł (o 21,3%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 35.000 tys. zł (o 17,9%),
- przychody **ze sprzedaży** własnych produktów, materiałów i usług w kwocie **7.352 tys. zł** (np. nieruchomości, wydawnictw własnych i druków, wynajmu sal i bazy noclegowej w Centrach Szkoleń), tj. w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 4.352 tys. zł (o 145,1%) oraz niższej od planu na 2020 r. o 2.848 tys. zł (o 27,9%),
- **przychody operacyjne** uzyskiwane głównie za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych, otrzymane odszkodowania i kary, wpływy z dzierżawy budynków itp. w kwocie **71.415 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2020 o 34 tys. zł oraz wyższej od planu na 2020 r. o 1.096 tys. zł (o 1,6%).

Na wysokość pozostałych przychodów mają przede wszystkim wpływ przychody z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, które wyszacowano na poziomie niższym od planu na 2020 r. uwzględniając skutki kryzysu gospodarczego wywołanego epidemią COVID-19.

Wysokość pozostałych przychodów z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Pozostałe przychody Zakładu (w tys. zł).

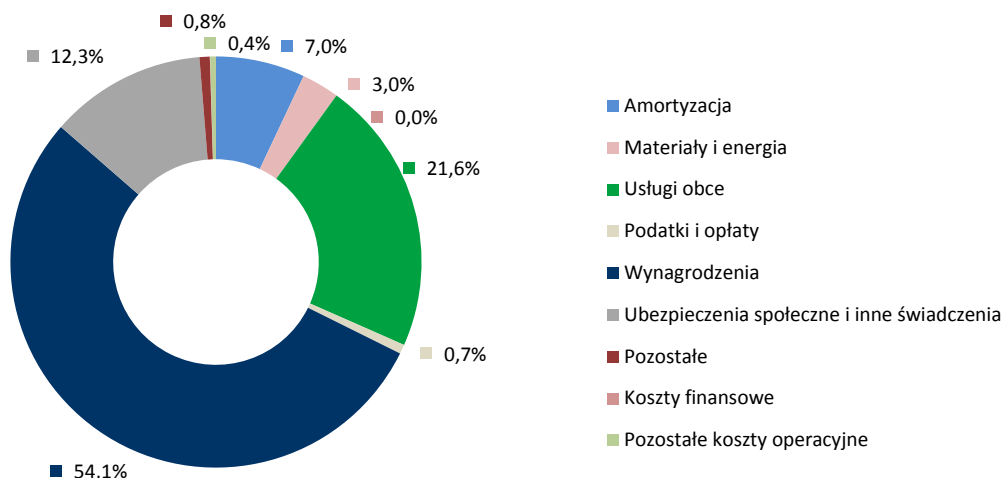

3.3. Koszty działalności bieżącej

Koszty działalności bieżącej Zakładu na 2021 r. zostały oszacowane na kwotę łączną **5.757.875 tys. zł**. Koszty działalności bieżącej Zakładu na 2021 r. z amortyzacją według stawek zostały zaplanowane w wysokości wyższej od p.w. 2020 r. o kwotę 542.971 tys. zł (o 10,4%), natomiast w odniesieniu do planu 2020 r. w wysokości wyższej o kwotę 296.247 tys. zł (o 5,4%).

Strukturę kosztów działalności bieżącej Zakładu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Struktura kosztów działalności bieżącej ogółem w 2021 r.

3.3.1. Amortyzacja

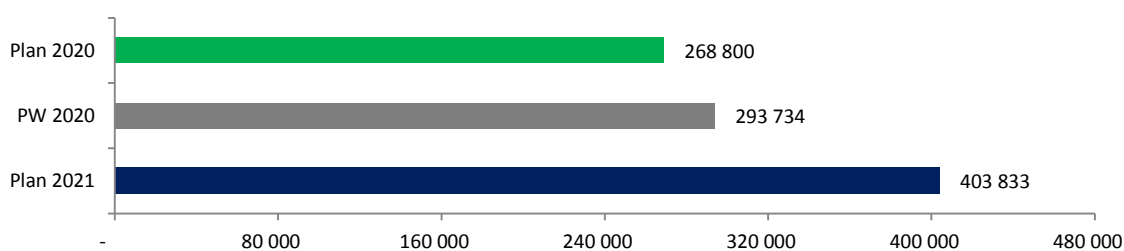
Koszty **amortyzacji** zostały oszacowane na kwotę łączną **403.833 tys. zł** i stanowią 7,1% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 110.099 tys. zł (o 37,5%) oraz kwocie wyższej od planu 2020 r. o 135.033 tys. zł (o 50,2%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **odpisy amortyzacyjne** od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych naliczane według stawek w kwocie **396.332 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 36,4% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 51,7%). Wzrost tych kosztów jest: (1) pochodną poziomu wykonania budżetu inwestycyjnego Zakładu w latach 2019-2020, (2) sukcesywnego odtwarzania majątku w obszarze IT, (3) modyfikacji systemów, (4) wysokości wydatków inwestycyjnych, które zostały zaplanowane na 2021 r.,
- **koszty zakupu wyposażenia** o niskiej wartości (głównie związanego z wyposażaniem stanowisk pracy) w kwocie **7.501 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 129,5% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 1,3%). Wzrost kosztów jest konsekwencją planowanych od 1 stycznia 2021 r. zmian w Polityce rachunkowości Zakładu oraz Zakładowym Planie Kont Zakładu, polegających na podwyższeniu wartości limitu jednorazowej amortyzacji dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Wysokość kosztów amortyzacji z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Amortyzacja (w tys. zł)

3.3.2 Materiały i energia

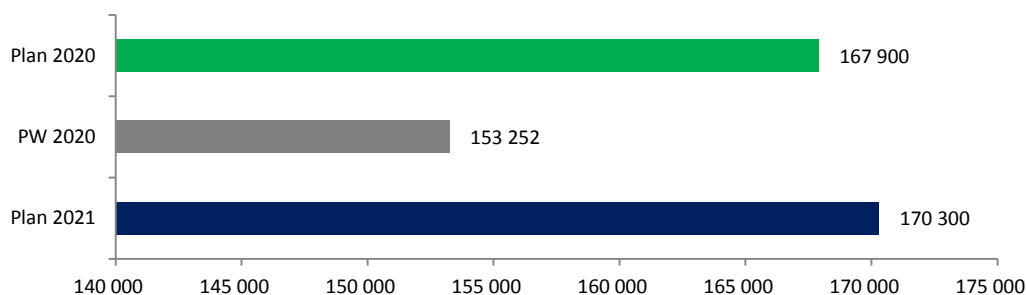
Koszty zakupu **materiałów i energii** zostały oszacowane na kwotę łączną **170.300 tys. zł** i stanowią 3,0% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 17.048 tys. zł (o 11,1%) oraz kwocie wyższej od planu 2020 r. o 2.400 tys. zł (o 1,4%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **koszty zużycia materiałów** w kwocie **91.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 6,0% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 4,8%). W kwocie tej zostały ujęte środki finansowe na zakupy materiałów do ochrony przed COVID-19, zgodnie ze standardami środków ochrony osobistej dla pracowników i klientów Zakładu,
- **koszty zużycia energii** w kwocie **79.300 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 17,7% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 9,6%). Wzrost kosztów spowodowany jest zawarciem nowej umowy na dostawę energii elektrycznej dla Centrali oraz 43 oddziałów ZUS, z uwzględnieniem wyższych stawek cen energii.

Wysokość kosztów materiałów i energii z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Zużycie materiałów i energii (w tys. zł)

3.3.3. Usługi obce

Koszty usług obcych na 2021 rok zostały oszacowane na kwotę **1.245.873 tys. zł** i stanowią 21,6% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 298.057 tys. zł (o 31,4%) oraz kwocie wyższej od planu 2020 r. o 145.328 tys. zł (o 13,2%).

Dominującą pozycję w kosztach usług obcych stanowią **usługi związane z przetwarzaniem danych** (35,3%), które zostały oszacowane na kwotę **422.034 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2020 r. o 114.290 tys. zł (o 37,1%), a w stosunku do planu na 2020 r. wyższą o 86.193 tys. zł (o 25,7%).

Wzrost tych kosztów jest spowodowany zwiększeniem wydatków inwestycyjnych w obszarze IT związanych z modyfikacjami systemów informatycznych, dostosowaniem ich do zmian legislacyjnych, obsługi nowych zadań i automatyzacji procesów. W zakresie usług związanych z przetwarzaniem danych uwzględniono koszty z tytułu modyfikacji systemów informatycznych ZUS do realizacji zadań wynikających z ustawy dotyczącej wsparcia przedsiębiorców w celu zniwelowania skutków pandemii wirusa SARS-CoV-2.

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- koszty usług informatycznych w kwocie **378.039 tys. zł**, w szczególności na:
 - *usługi wsparcia eksploatacji i utrzymania KSI oraz usług związanych z realizacją zakupów IT* – **176.651 tys. zł**,

- *usługi ZETO związanych m.in. z modyfikacją, eksploatacją i konserwacją systemów emerytalno-rentowych* – **22.648 tys. zł,**
- *pozostałe usługi informatyczne (m.in. opieka serwisowa eksploatowanego oprogramowania komputerowego)* – **178.740 tys. zł,**
- koszty usług ZETO oraz koszty pozostałych usług informatycznych dla oddziałów ZUS, związane głównie z bieżącą eksploatacją systemów emerytalno-rentowych w kwocie **43.995 tys. zł.**

Drugą co do wielkości pozycję stanowią **pozostałe usługi** (33,5%), które zostały oszacowane na kwotę **401.164 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2020 r. o 96.261 tys. zł (o 31,6%), a w stosunku do planu na 2020 r. wyższą o 23.817 tys. zł (o 6,3%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **usługi remontowe i konserwacyjne** w kwocie **96.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 47,3% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 1,0%), z czego:
 - usługi remontowe pomieszczeń i budynków zaplanowane w wysokości **20.000 tys. zł**, tj. na poziomie planu pierwotnego na 2020 r. (plan na 2020 r. został zmniejszony w związku z wdrożeniem planu oszczędności). Środki na 2021 r. we wskazanej wysokości zabezpieczają potrzeby Zakładu na działalność remontową;
 - pozostałe usługi serwisowo-konserwacyjne zaplanowane w wysokości **76.000 tys. zł**, w tym m.in. na: koszty serwisowania, napraw i konserwacji (1) infrastruktury IT (serwery, macierze dyskowe, biblioteki taśmowe), które pełnią jedną z najistotniejszych ról w funkcjonowaniu środowisk informatycznych oraz (2) urządzeń poligraficznych, pojazdów samochodowych i pozostałych urządzeń,
- **koszty najmu oraz utrzymania budynków i pomieszczeń** w kwocie **195.164 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 14,9% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 3,7%).

Wzrost kosztów r/r wynika przede wszystkim z: (1) uwzględnienia wyższych środków finansowych na usługi sprzątania i utrzymania czystości, spowodowanych zwiększeniem zakresu prac o dezynfekcję, w związku z zagrożeniem epidemicznym COVID-19, (2) wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty 2.800 zł oraz minimalnej stawki godzinowej w przypadku umów cywilnoprawnych do wysokości 18,3 zł, (3) uwzględnienia uregulowań prawa zamówień publicznych, które umożliwiają kontrahentom występowanie o zwiększenie wynagrodzenia w związku z zawartą już umową, jeżeli wzrost ich kosztów, spowodowany jest zmianą przepisów prawa. W związku z powyższym w planie na 2021 r. założono wzrost kosztów na usługi ochrony osób i mienia o 5,1% oraz wzrost kosztów na usługi utrzymania czystości o 16,9% (w stosunku do p.w. 2020 r.).

Na ogólną kwotę wydatków dotyczących kosztów najmu i utrzymania budynków składają się:

- najem budynków, pomieszczeń i gruntów – **10.776 tys. zł,**
- usługi związane z utrzymaniem obiektów (usługi czystościowe, kominiarskie, wywóz śmieci itd.) – **103.184 tys. zł,**

- dozór i ochrona mienia - **78.813 tys. zł**,
- pozostałe usługi najmu (np.: dzierżawa sprzętu i urządzeń, sal i ośrodków szkoleniowych) - **2.391 tys. zł**,
- **koszty badań osób ubiegających się o świadczenia rentowe** w kwocie **6.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 8,4% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 41,0%). Zaplanowane koszty uwzględniają ewentualne podwyższenie limitów cen na badania zlecane w postępowaniu orzeczniczym, jak również zwiększenie liczby konsultacji specjalistycznych,
- **koszty innych usług obcych** w łącznej kwocie **83.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 o 40,2% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 5,1%) z czego:
 - **koszty obsługi świadczeń zbiegowych** realizowanych przez KRUS oszacowano w kwocie **35.000 tys. zł**;
 - **koszty innych usług** oszacowano w kwocie **48.000 tys. zł**. W zaplanowanej kwocie zostały uwzględnione m.in. koszty obsługi infolinii telefonicznej bonu turystycznego, usługi aktuarialne i audytorskie, consultingowe, badania i ekspertyzy, usługi transportowe, poligraficzne, gastronomiczne, pralnicze (w tym: fartuchy lekarskie), introligatorskie, tłumaczenia, usługi archiwizacyjne oraz zakupu i odnawiania certyfikatów do podpisów elektronicznych,
- **koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych** oraz **opłat licencyjnych** w kwocie łącznej **21.000 tys. zł**. Wzrost kosztów r/r jest konsekwencją planowanych od 1 stycznia 2021 r. zmian w Polityce rachunkowości Zakładu oraz Zakładowym Planie Kont Zakładu, polegających na podwyższeniu wartości limitu jednorazowej amortyzacji dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Kolejną co do wielkości pozycję stanowią **usługi pocztowe i bankowe** (32,5%) które zostały oszacowane na kwotę **404.871 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2020 r. o 86.405 tys. zł (o 27,1%), a w stosunku do planu na 2020 r. wyższą o 36.000 tys. zł (o 9,8%).

W ramach tej pozycji planu zostały ujęte:

- koszty **przekazywania świadczeń „gotówkowych”** za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A, w kwocie **228.518 tys. zł**. Wzrost o 6,5% do planu 2020 r. wynika z zabezpieczenia środków na zawarcie nowej umowy w czwartym kwartale 2021 r.,
- **koszty korespondencji i usług kurierskich**, w tym w zakresie wysyłki masowej do klientów ZUS (m.in. deklaracja podatkowa PIT czy decyzja waloryzacyjna) w kwocie **162.395 tys. zł**. Na 2021 r. uwzględniony został wzrost kosztów w zakresie przekazywanie korespondencji do klientów Zakładu,
- koszty **przekazywania świadczeń na rachunki bankowe** oraz pozostałe koszty usług bankowych, m.in. z tytułu obsługi bonu turystycznego w kwocie **7.615 tys. zł**,
- koszty za korzystanie z **usługi OGNIVO** w kwocie **2.423 tys. zł**,
- pozostałe opłaty pocztowe i bankowe w kwocie **3.920 tys. zł**, w tym m.in. na: opłaty portoryjne za tzw. „czerwone przekazy”, koszty bankowe związane z realizacją zleceń dewizowych, prowizje bankowe związane z prowadzeniem rachunków w walutach obcych, pozostałe opłaty pocztowe.

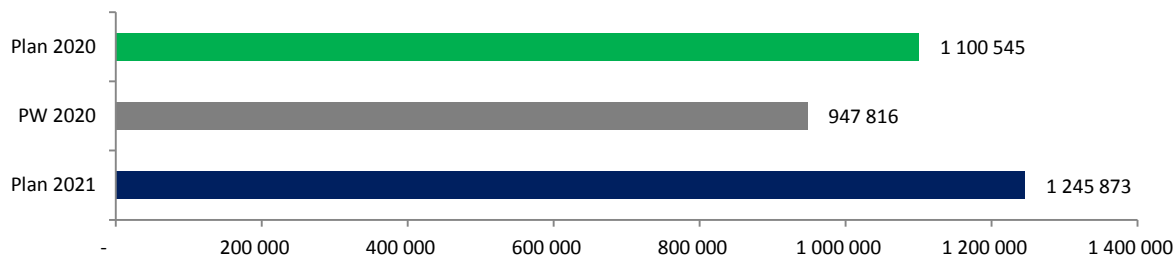
Ostatnią co do wielkości pozycję stanowią **usługi telekomunikacyjne** (1,5%) które zostały oszacowane na kwotę **17.804 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2020 r. o 1.101 tys. zł (o 6,6%), a w stosunku do planu na 2020 r. niższą o 682 tys. zł (o 3,7%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- koszty **łączy teletransmisyjnych i internetowych** w kwocie **8.005 tys. zł**. Wzrost o 13,1% do p.w. 2020 r. związany jest m.in. z zabezpieczeniem wyższych kosztów usługi masowej wysyłki SMS w związku z obsługą bonu turystycznego,
- koszty usług z zakresu **telefonii stacjonarnej i komórkowej** w kwocie **9.799 tys. zł**. Wzrost o 1,8% do p.w. 2020 r. związany jest z wyszacowaniem środków w nowym postępowaniu o zamówienie publiczne na świadczenie usług z zakresu telefonii stacjonarnej.

Wysokość kosztów usług obcych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Koszty usług obcych (w tys. zł)

3.3.4. Podatki i opłaty

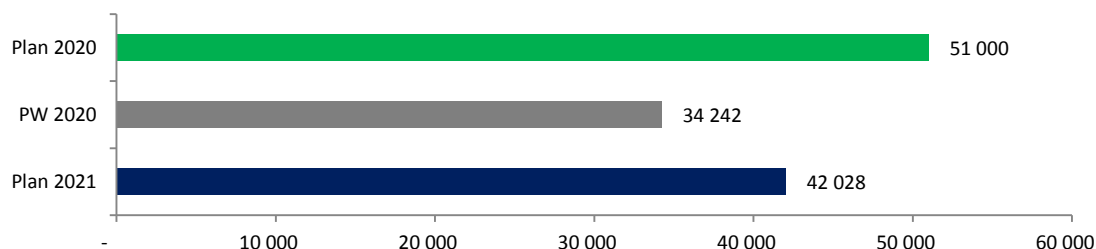
Koszty **podatków i opłat** zostały oszacowane na kwotę **42.028 tys. zł** i stanowią 0,7% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 7.786 tys. zł (o 22,7%) oraz kwocie niższej od planu 2020 r. o 8.972 tys. zł (o 17,6%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego** w kwocie łącznej **11.944 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 14,8% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 3,9%). Wzrost kosztów r/r spowodowany jest m.in. coroczną podwyżką stawek podatku od nieruchomości,
- **opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów** w kwocie **3.084 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 33,7% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 2,8%). Przyczyna wzrostu – jak wyżej.
- **opłaty urzędowe**, związane z dochodzeniem należności w sprawach z zakresu statutowej działalności ZUS, w związku z którą Zakładowi przysługują środki ochrony prawnej właściwe organom administracji publicznej, tj. opłaty i koszty egzekucyjne, sądowe i komornicze w kwocie **15.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 38,0% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 34,8%). Wzrost kosztów w stosunku do PW br. jest wynikiem wstrzymania w 2020 r. egzekucji przez Naczelników Urzędów Skarbowych oraz sądy w wyniku wybuchu epidemii COVID-19. Zakłada się, że w 2021 r. nastąpi intensyfikacja pracy organów egzekucyjnych.

Wysokość kosztów podatków i opłat z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Podatki i opłaty (w tys. zł)

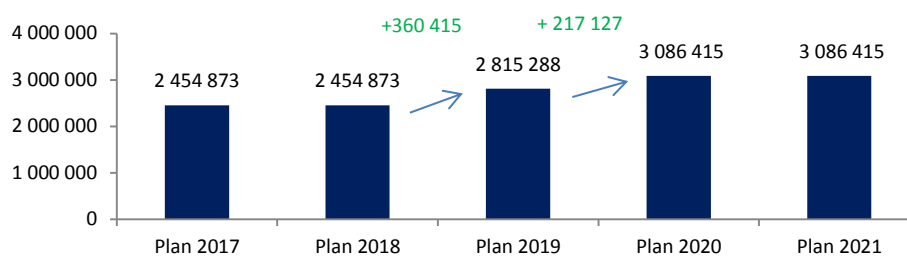
3.3.5 Wynagrodzenia

Wynagrodzenia na 2021 rok zostały wyszacowane w kwocie **3.113.115 tys. zł** i stanowią 54,5% kosztów ogółem, z czego:

- **wynagrodzenia osobowe** w kwocie **3.086.415 tys. zł**, tj. w wysokości planu finansowego ZUS na 2020 r. Fundusz wynagrodzeń osobowych na 2021 r. został zaplanowany zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z 28 lipca 2020 r. W ramach tej kwoty zrealizowane zostaną wypłaty obligatoryjnych składników wynagrodzeń (tj. odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz nagrody rocznej tzw. „trzynastki”), które są należne pracownikom na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy pracowników ZUS. Z roku na rok ta część wypłat obligatoryjnych stanowi coraz większe obciążenie dla budżetu wynagrodzeń osobowych ogółem,
- **pozostałe wynagrodzenia** w kwocie **26.700 tys. zł**. Koszty te są wyższe od p.w. 2020 r. o kwotę 9.314 tys. zł (o 53,6%), a w stosunku do planu na 2020 r. niższe o kwotę 10.415 tys. zł (o 28,1%). W ramach tych środków zostały zaplanowane:
 - **wynagrodzenia wynikające z umów cywilnoprawnych** w kwocie **19.055 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 62,7% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 35,3%), w tym wynagrodzenia wypłacane za przeprowadzane badania, wydawane opinie i konsultacje medyczne, jak również wynagrodzenia lekarzy orzeczników i członków komisji lekarskich, w związku z realizacją przez Zakład zadania związanego z ustaleniem i wypłatą świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W ww. kwocie został założony wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej. Spadek kosztów na 2021 r. w relacji do planu na 2020 r. związany jest z sytuacją epidemiologiczną w br., okresowym zamrożeniem funkcjonowania Zakładu, mniejszą liczbą badań, konsultacji medycznych, a także mniejszą liczbą innych umów cywilnoprawnych zawieranych np. z wykładowcami szkoleń;
 - **pozostałe wynagrodzenia** zaplanowano na 2021 r. w kwocie **7.645 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 34,7% oraz spadek w stosunku do planu o 28,1%). Koszty te obejmują dodatkowe wynagrodzenia dla radców prawnych z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym oraz wynagrodzenia wypłacane członkom Rady Nadzorczej ZUS.

Wysokość wynagrodzeń osobowych w latach 2017 - 2021 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Plan wynagrodzeń osobowych w latach 2017 – 2021 (w tys. zł)

3.3.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

Koszty w pozycji ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia zostały oszacowane na kwotę łączną **708.736 tys. zł** i stanowią 12,4% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 61.253 tys. zł (o 9,5%) oraz w kwocie wyższej od planu 2020 r. o 25.411 tys. zł (o 3,7%).

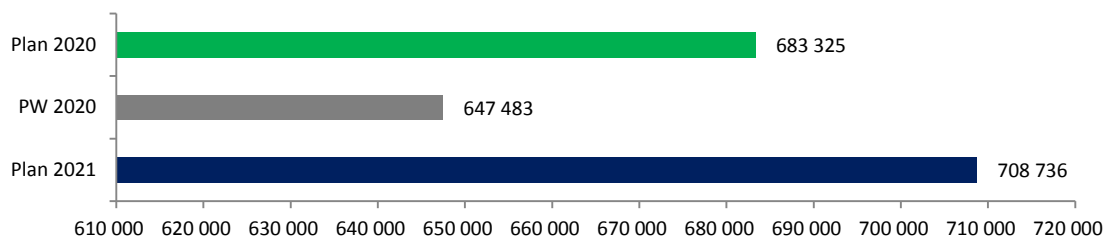
W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **pochodne od wynagrodzeń** w łącznej kwocie **576.653 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 3,1% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 1,0%), naliczone proporcjonalnie do wynagrodzeń, tj. składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie – 514.700 tys. zł oraz składki na FP i FS w kwocie – 61.953 tys. zł,
- **odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych** w kwocie **76.197 tys. zł**, (wzrost do p.w. 2020 r. o 1,9% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 0,2%), naliczone zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z 28 lipca 2020 r.,
- **inne** w kwocie łącznej **55.886 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 310,1% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 125,6%), z czego:
 - **świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów bhp lub ekwiwalenty za te świadczenia** w kwocie **6.754 tys. zł**, w tym m.in. na refundację pracownikom kosztów zakupu okularów do pracy przy monitorze, środki ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego, środki czystości oraz na zakup wody mineralnej,
 - **koszty szkoleń pracowników Zakładu** w kwocie **7.250 tys. zł**. Spadek tych kosztów jest wynikiem sytuacji kryzysowej spowodowanej epidemią COVID-19 i zmniejszenia ilości szkoleń. Zakład planuje zmianę formy przeprowadzania szkoleń poprzez wprowadzenie tzw. e-dydaktyki, tj. wykorzystanie platform edukacyjnych, tworzenie filmów szkoleniowych oraz wprowadzenie mieszanego sposobu edukacji (szkolenia on-line przy wykorzystaniu aplikacji internetowych),
 - **zakup usług zdrowotnych** w kwocie **3.802 tys. zł**, w tym m.in. na: koszty okresowych profilaktycznych badań pracowniczych oraz badań dodatkowych,
 - **wpłaty na pracownicze plany kapitałowe (PPK)** w kwocie **38.080 tys. zł**, z uwzględnieniem kosztów wpłat na PPK będących kosztem pracodawcy na podstawie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych¹⁰, w terminie od kwietnia 2021 r., w wysokości wynikającej z wytycznych Ministra Finansów z 28 lipca 2020 r., tj. w wysokości 2% wynagrodzeń.

¹⁰ Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2215, z późn. zm.).

Wysokość kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (w tys. zł)

3.3.7. Pozostałe koszty rodzajowe

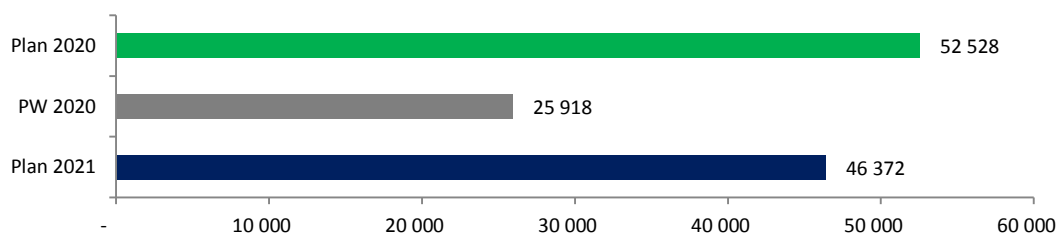
Pozostałe koszty rodzajowe zostały oszacowane na kwotę **46.372 tys. zł** i stanowią 0,8% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 20.454 tys. zł (o 78,9%) oraz kwocie niższej od planu 2020 r. o 6.156 tys. zł (o 11,7%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **zwrot kosztów przejazdu** osób wzywanych w postępowaniu przed organem rentowym oraz na badania lekarskie w kwocie **13.654 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 52,3% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 22,0%). Spadek kosztów jest wynikiem spadku liczby osób wzywanych na badania lekarskie, w związku z epidemią COVID-19,
- **podróże służbowe** w kwocie **20.418 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 98,9% oraz spadek w stosunku do planu 2020 r. o 15,4%), w tym głównie: (1) na przejazdy związane z kontrolą płatników składek, (2) związane ze szkoleniami pracowników oraz (3) pozostałe podróże służbowe. Spadek kosztów uwzględnia przewidywaną mniejszą liczbę podróży służbowych spowodowaną wybuchem epidemii COVID-19,
- **koszty pozostałe** w kwocie **12.300 tys. zł** (wzrost do p.w. 2020 r. o 83,8% oraz wzrost w stosunku do planu 2020 r. o 13,0%), w tym na koszty ubezpieczeń, odpraw pośmiertnych, odpraw z tytułu rozwiązania umów o pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy oraz kosztów reprezentacji. W kwocie tej zostały uwzględnione koszty ekwiwalentów za zakup białych bluzek i koszul dla pracowników pracujących przy bezpośredniej obsłudze klientów.

Wysokość pozostałych kosztów rodzajowych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16. Pozostałe koszty rodzajowe (w tys. zł)

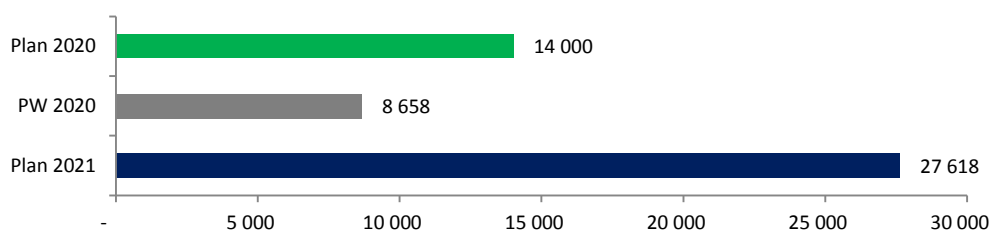

3.3.8. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne

Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne zostały oszacowane na kwotę łączną **27.618 tys. zł** i stanowią 0,5 % kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2020 o 18.960 tys. zł (o 219,0%) oraz w kwocie wyższej do planu o 13.618 tys. zł (o 97,3%). Wyższe koszty uwzględniają zabezpieczenie środków finansowych na niekorzystny dla Zakładu wynik spraw spornych sądowych, tj. ewentualne odszkodowania, kary, grzywny na rzecz osób fizycznych oraz prawnych.

Wysokość kosztów finansowych i pozostałych kosztów operacyjnych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne (w tys. zł)

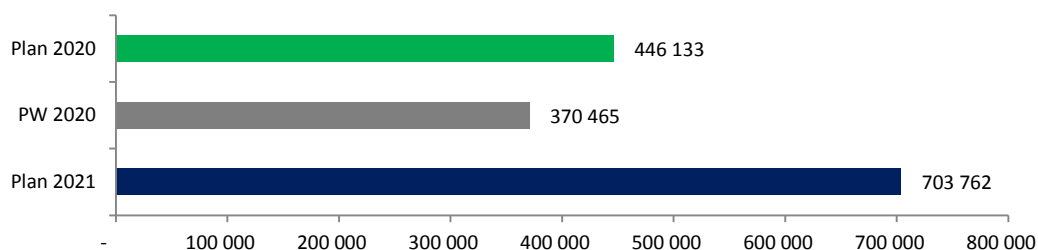
3.4. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Na finansowanie działalności Zakładu w zakresie nakładów na budowę i zakup środków trwałych w 2021 r. zostały zaplanowane środki w kwocie łącznej **703.762 tys. zł**. Nakłady te zaplanowano w wysokości wyższej o 257.629 tys. zł od planu na 2020 r. (o 57,7%) oraz wyższej o 333.297 tys. zł w stosunku do p.w. na 2020 r. (o 90,0%).

Wzrost kosztów wynika przede wszystkim ze zwiększonych nakładów na zadania związane z informatyzacją Zakładu, które oszacowano na poziomie 571.182,8 tys. zł.

Wysokość nakładów inwestycyjnych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (PW) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (w tys. zł)

Plan finansowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2021

Część A. Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r.
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU	x
1	Środki pieniężne	330 000
2	Inne aktywa finansowe	1 000 000
3	Należności	44 884
4	Zapasy	8 885
5	Zobowiązania, w tym:	676 181
5.1	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	4 791 441
1	Odpis z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	3 865 499
2	Odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych	4 081
3	Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS z tego:	233 531
3.1	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne	0
3.2	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	65 503
3.3	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne	168 028
4	Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty:	443 863
4.1	- rent socjalnych	97 002
4.2	- zasiłków i świadczeń przedemerytalnych	12 674
4.3	- świadczeń na rzecz kombatantów	26 916
4.4	- świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS	18 851
4.5	- obsługa pozostałych świadczeń	288 420
5	Przychody finansowe	5 700
5.1	- odsetki	5 700
6	Pozostałe przychody	238 767
III	KOSZTY OGÓŁEM	5 757 875
1	Koszty według rodzaju	5 730 257
1.1	amortyzacja, w tym:	403 833
	- zakup wyposażenia o niskiej wartości	7 501
1.2	materiały i energia	170 300
1.3	usługi obce	1 245 873
1.3.1	- usługi pocztowe i bankowe	404 871
1.3.2	- usługi telekomunikacyjne	17 804
1.3.3	- usługi związane z przetwarzaniem danych	422 034
1.3.4	- pozostałe	401 164
1.4	podatki i opłaty, w tym:	42 028
1.4.1	- podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	11 944
1.4.2	- opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	3 084
1.4.3	- opłaty urzędowe	15 000
1.5	wynagrodzenia	3 113 115
1.5.1	- osobowe	3 086 415
1.5.2	- pozostałe	26 700
1.6	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	708 736
1.6.1	- składki na ubezpieczenie społeczne	514 700
1.6.2	- składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	61 953
1.6.3	- świadczenia socjalne	76 197
1.6.4	- składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	0
1.6.5	- inne	55 886
1.7	pozostałe	46 372
2	Koszty finansowe	2 000
2.1	- obsługa długu	0
2.2	- inne	2 000
3	Pozostałe koszty	25 618
IV	WYNIK BRUTTO (poz. II - III +/- IV)	-966 434

V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	0
VI	WYNIK NETTO (V - VI)	-966 434
VII	Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	703 762
VIII	STAN NA KONIEC ROKU:	x
1	Środki pieniężne	56 136
2	Inne aktywa finansowe	0
3	Należności	44 884
4	Zapasy	8 885
5	Zobowiązania, w tym:	676 181
5.1	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
	ZOBOWIĄZANIA	676 181
1	Inne w tym:	676 181
1.1	wymagalne	
1.2	z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0
	LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	45 426

Część C. Dane w układzie kasowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	676 181
1	Papiery wartościowe	
2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	
	- wobec sektora finansów publicznych	
	- wobec pozostałych	
3	Depozyty	
4	Inne w tym:	676 181
4.1	zobowiązania wymagalne	
4.2	z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0